

Δύσκολοι καιροί για κυβερνώντες

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΩΚΟΥ***

Εως τώρα, οι εκλογές του 2024 δεν πάνε και τόσο καλά για τα κυβερνώντα κόμματα, και όχι μόνο στην Ευρώπη. Στη Νότια Αφρική και στην Ινδία, μέχρι πρότινος πανίσχυροι ηγέτες έχασαν δυνάμεις και αναγκάστηκαν να προχωρήσουν σε κυβερνήσεις συνεργασίας.

Μια κυβερνήση συνεργασίας είναι το καλύτερο σενάριο για τον Γάλλο πρόεδρο Εμανουέλ Μακρόν. Το κόμμα του παραμένει τρίτο στις δημοσκοπήσεις ενόψει των πρόωπων βουλευτικών εκλογών που προκήρυξε μετά το απογοητευτικό αποτέλεσμα των ευρωεκλογών. Όπως δείχνουν οι αναταράξεις στις αγορές, οι εκλογές είναι ένα μεγάλο ρίσκο, αλλά μετά τον πολιτικό σεισμό της ακροδεξιάς πρωτιάς ο Μακρόν αισθάνθηκε ότι δεν έχει άλλη καλή εναλλακτική.

Πράγματι, ποια κυβέρνηση που δεν βρίσκεται με την πλάτη στον τοίχο θα επέλεγε να πάει σε πρόωρες εκλογές σε αυτό το οικονομικό κλίμα; Διότι παρά τις όποιες πολιτικές επιτυχίες, υπάρχει κάτι που σκιάζει κάθε διάθεση επιβράβευσης των κυβερνήσεων: το κόστος ζωής, που αγγίζει τη συντριπτική πλειονότητα των ψηφοφόρων σε κάθε χώρα. Ως πολιτικός, το να υποστηρίζεις ότι όλα πηγαίνουν καλά στην οικονομία δεν είναι καλή στρατηγική, διότι η εμπειρία σε διαψεύδει – ιδιαίτερα όταν επιμένεις ότι ο πληθωρισμός υποχωρεί ενώ οι τιμές για βασικά είδη παραμένουν υψηλές, καθώς είναι σαν να υποτιμάς τη νοημοσύνη των καταναλωτών.

Ένας πολιτικός που επίσης θα κριθεί για το έργο του φέτος στις κάλπες, ο Αμερικανός πρόεδρος Τζο Μπάιντεν, επιλέγει να ποντάρει στις αδυναμίες του αντιπάλου του. Στο debate των δύο υποψηφίων αύριο, ο Μπάιντεν αναμένεται να περιγράψει τον Ντόναλντ Τραμπ ως επικίνδυνο για την αμερικανική δημοκρατία και τα ατομικά δικαιώματα.

Και όταν κληθεί να υπερασπιστεί το έργο του στην οικονομία, θα τονίσει μεν τα στοιχεία που δείχνουν ανάκαμψη, αλλά οι συνεργάτες του τον συμβουλεύουν να το κάνει «με ευαισθησία απέναντι στην απογοήτευση των Αμερικανών για τον πληθωρισμό και το υψηλό κόστος ζωής».

Η πίεση στις κυβερνήσεις, και ιδίως στο πολιτικό κέντρο, συμπίπτει με μία κοινωνική εξέλιξη: τη συρρίκνωση της μεσοίας τάξης. Σύμφωνα με έρευνα της Pew Research, το 2021 το μερίδιο της μεσοίας τάξης στις ΗΠΑ υποχώρησε στο 50%, σε σύγκριση με 61% το 1971. Αντίστοιχα, ενισχύθηκαν τα δύο «άκρα», των πλουσίων και φτωχών. Πέρα από την όποια επικοινωνιακή τακτική ενόψει εκλογών, λοιπόν, η

Το κόστος ζωής αγγίζει τη συντριπτική πλειονότητα των ψηφοφόρων σε κάθε χώρα...

οικονομική πολιτική καλείται να ενισχύσει με βιώσιμο τρόπο τα χαμηλότερα εισοδήματα, συμπεριλαμβανομένης της πεζομένης μεσοίας τάξης. Μια τεχνοκρατική προσέγγιση για την ενίσχυση της παραγωγικότητας θα μπορούσε να αποδώσει καρπούς μεσοπρόθεσμα: έμφαση στις επενδύσεις και στην καινοτομία, σε συνδυασμό με καλύτερο έλεγχο της αγοράς. Αυτή η συνταγή, όμως, δεν κερδίζει εύκολα τις εκλογές, ιδίως αν οι αντίπαλοί σου υπόσχονται να αντιμετωπίσουν την οικονομική αβεβαιότητα με προστατευτισμό ή επιδοματικές πολιτικές. Το καλύτερο που έχεις να κάνεις, αν έχεις βέβαια την πρωτοβουλία των κινήσεων, είναι να περιμένεις καλύτερες ημέρες – και να αλλάξεις τη συζήτηση.

* Η κ. Κατερίνα Σώκου είναι Nonresident Senior Fellow στο Atlantic Council και ερευνήτρια εξωτερικού στο [ELIAMEP](http://www.ELIAMEP.org).